

Ökad kvalitet i vård och omsorg för äldre personer

Om lagförslaget "Nästa steg" och Socialstyrelsens pågående

Olivia Wigzell, generaldirektör och f.d. särskild utredare

Socialstyrelsen arbetar för att vård och omsorg till äldre ska...

- ... vara av god kvalitet
- ... vara tillgänglig
- ... vara utformad efter individens behov
- ... ges med möjlighet till delaktighet
- ... stödja självständighet
- ... vara förebyggande och hälsofrämjande

Vård och omsorg till äldre behöver i större utsträckning...

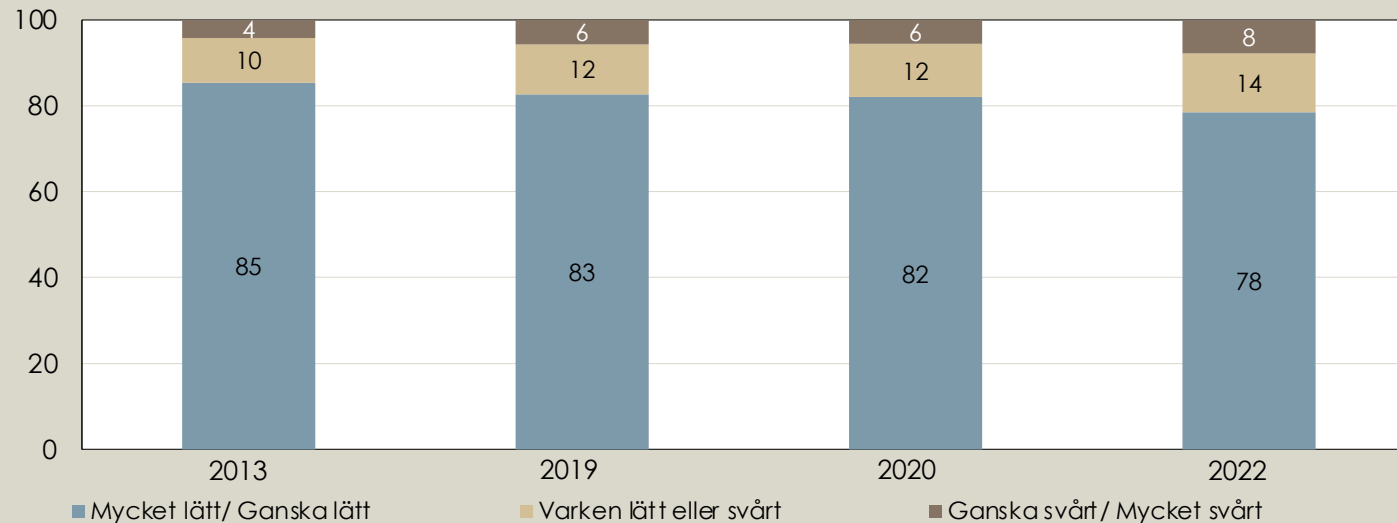
- ... vara mer likvärdig över landet
- ... vara mer individanpassad
- ... ha mer tillgång till medicinsk kompetens för att möta de ökande behoven
- ... vara mer samordnad
- ... ha kontinuitet i kontakt mellan äldre och vård och omsorgspersonal
- ... stödja och involvera anhöriga

Möjlighet att få kontakt med personal på äldreboende – öppna jämförelser 2022

Svarsfördelning på frågan - Hur lätt eller svårt är det att få kontakt med personalen på ditt äldreboende, vid behov?

Andelar i procent (%) riket, år 2022 - Särskilt boende

Procent

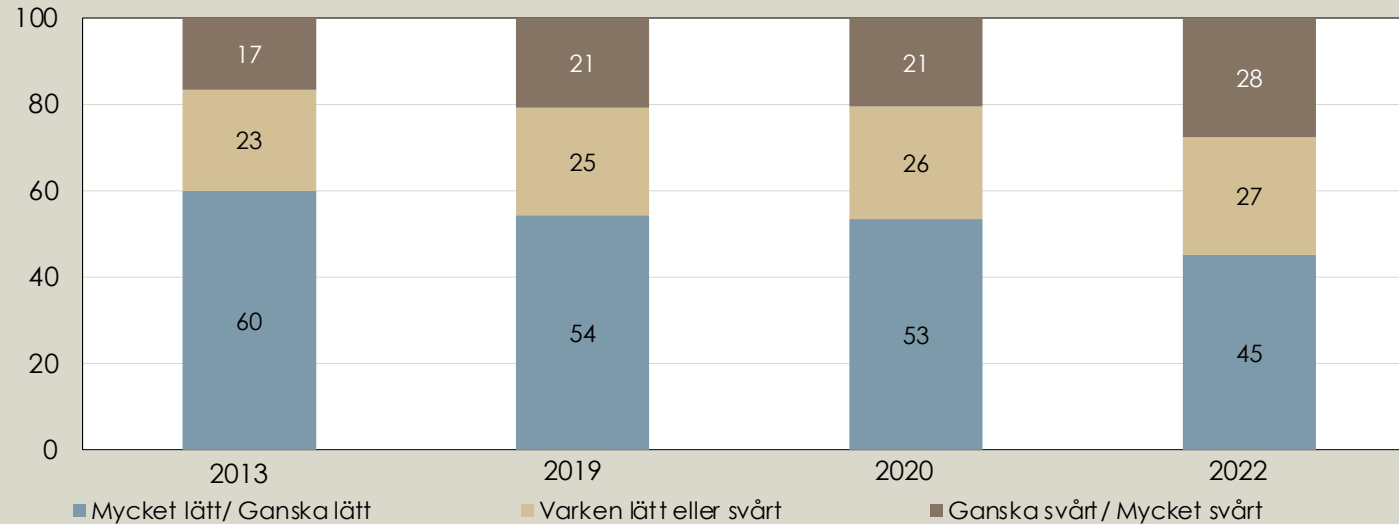
Källa: Enkätundersökning: Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?

Möjlighet att få kontakt med läkare på äldreboende – öppna jämförelser 2022

Svarsfördelning på frågan - Hur lätt eller svårt är det att få träffa läkare vid behov?

Andelar i procent (%) riket, år 2022 - Särskilt boende

Procent

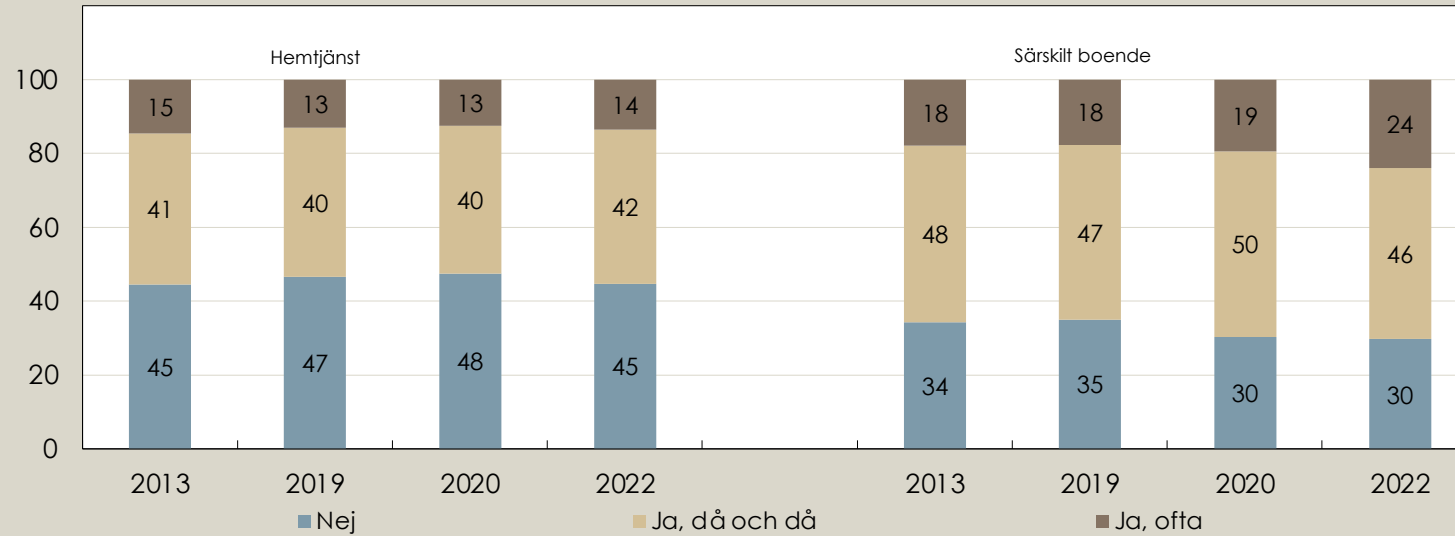
Källa: Enkätundersökning: Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?

Ökande besvär av ensamhet – öppna jämförelser 2022

Svarsfördelning på frågan - Händer det att du besväras av ensamhet? - År

Andelar i procent (%) riket, år 2013, 2019, 2020 och 2022

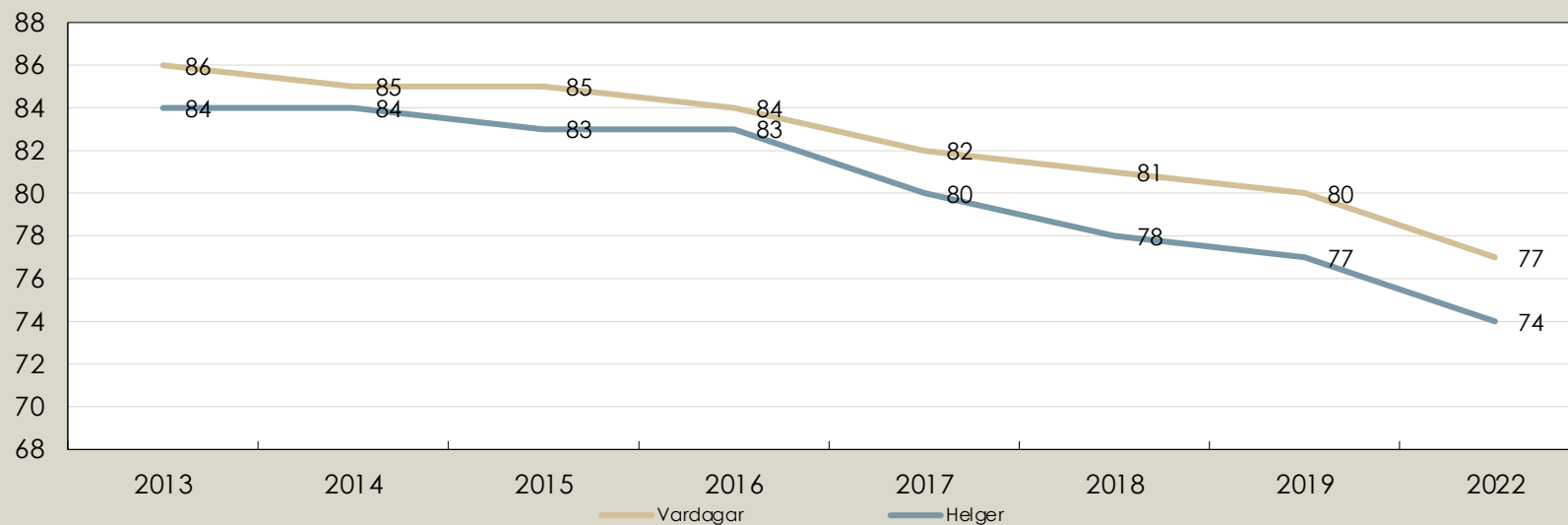
Procent

Källa: Enkätundersökning: Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?

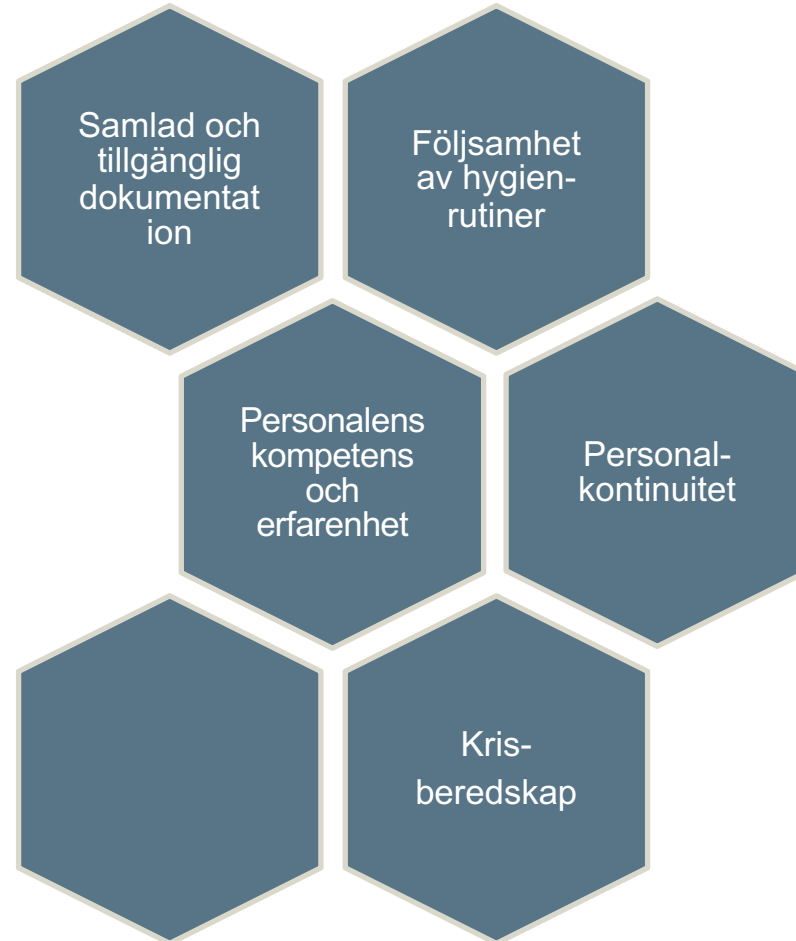
Andelen omsorgspersonal med adekvat utbildning blir stadigt lägre över tid

Andel omsorgspersonal med adekvat utbildning i särskilt boende för äldre, vardagar och helger 2013–2022.

Källa: Enhetsundersökningen om äldreomsorg och kommunal hälso- och sjukvård 2013–2022, Socialstyrelsen

Välkända strukturella brister som belystes och förstärktes under pandemin

Hur bidrar Socialstyrelsen?

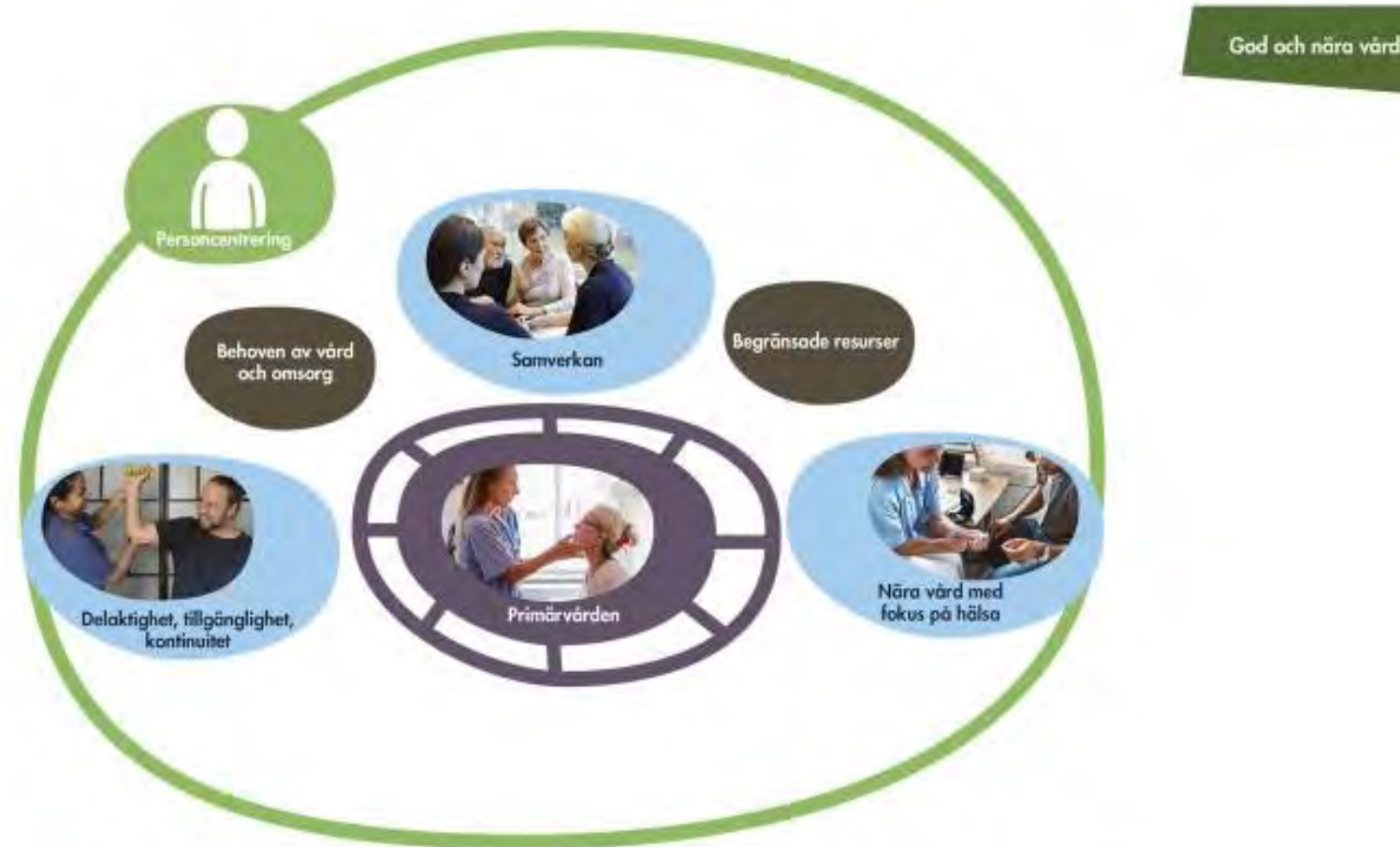

Vi behöver arbeta tillsammans för att förändra!

God och nära vård, en strukturförändring – individens behov i stället för systemets

Omställningen till god och nära vård gynnar dem med komplexa behov – däribland många äldre

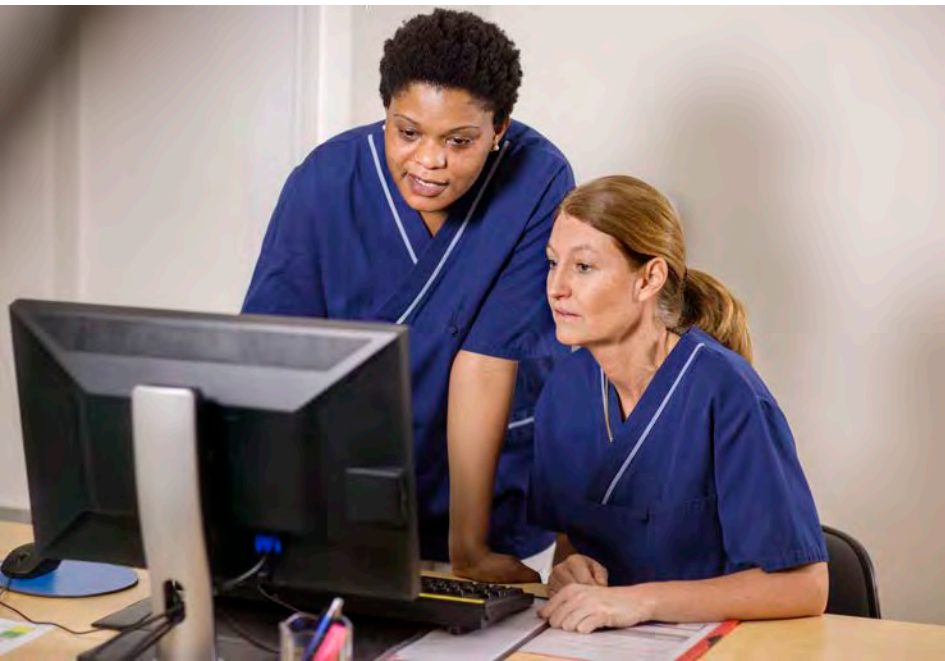

Exempel på nationella åtgärder

- Fast omsorgskontakt för stärkt kontinuitet
- Nationellt riktvärde på max 1 100 invånare per läkare i primärvården – ska gynna de med komplexa behov
- Samordnar den nationella demensstrategin med mål att skapa höjd kvalitet
- Kunskapsstöd om teambaserat arbetssätt för äldre med sammansatta behov

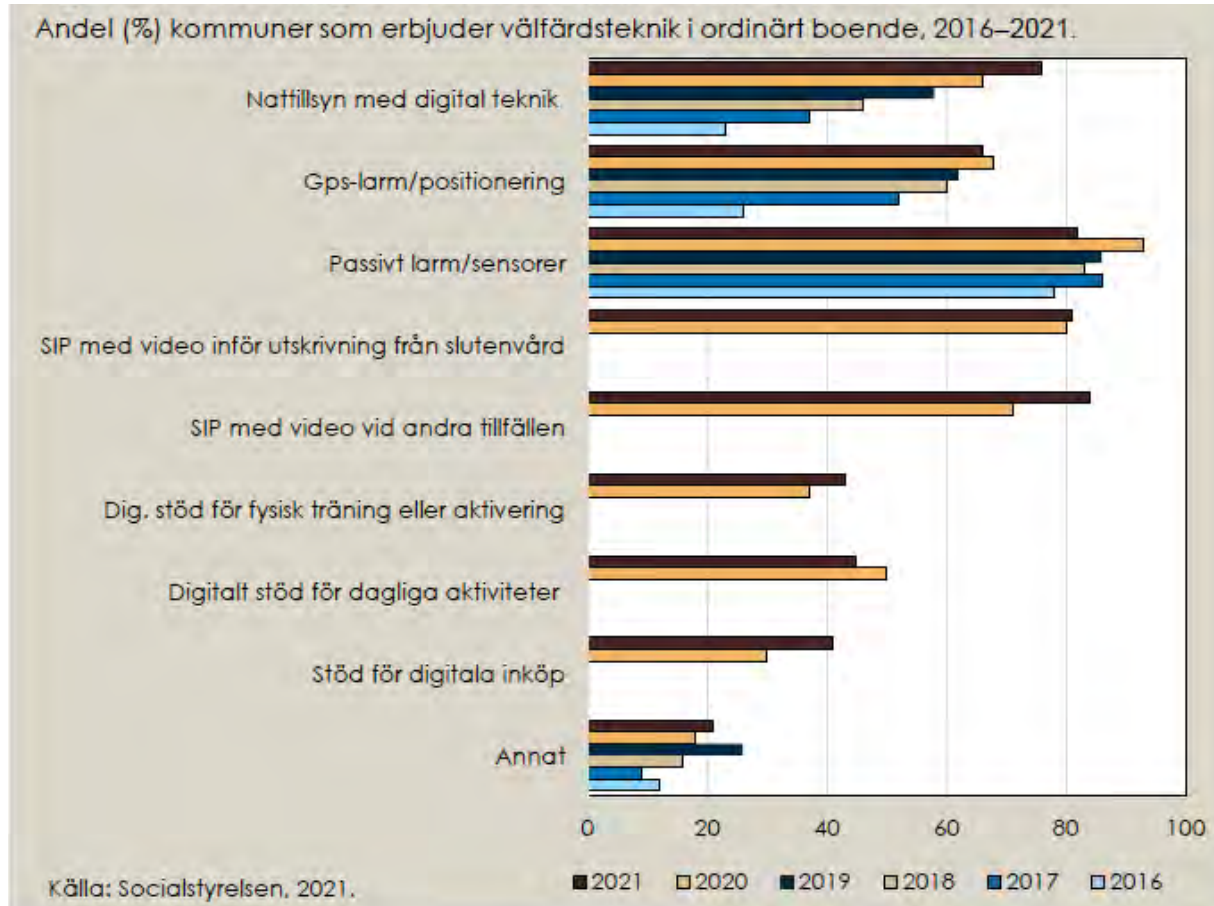
Skyddad yrkestitel för undersköterska införs

- Undersköterskorna betydelsefulla för vård och omsorg
- Undersköterska blir skyddad yrkestitel den 1 juli 2023
- Syfte att höja kvalitet och säkerhet

Användningen av välfärdsteknik och digital kommunikation fortsätter att öka

Nationellt kompetenscentrum för äldreomsorg – ett nav för kunskap

- Underlätta arbetet med att omsätta ny kunskap i praktiken
- Samla bästa tillgängliga kunskap baserat på forskning och goda exempel
- Bredare nationell överblick
- Ska arbeta verksamhetsnära och i dialog med berörda

Nästa steg – Ökad kvalitet och jämlikhet i vård och omsorg för äldre personer (SOU 2022:41)

- Omfattar förslag som rör både äldreomsorgen och hälso- och sjukvården
- Syfte att skapa ett tydligare ramverk – ska underlätta en samordnad vård och omsorg till individen

Källa: PPT-presentation om utredningen om en äldreomsorgslag och stärkt medicinsk kompetens i kommuner SOU 2022:41

Förslag: Ny äldreomsorgslag (ÄOL)

Nya mål

- Förebyggande perspektiv
- Hälsöfrämjande
- Stödja funktionsförmåga
- Tillgänglig

Förändringar

- Tydligare ansvar för huvudman
- Nationell ordning för kvalitetsutveckling

Källa: PPT-presentation om utredningen om en äldreomsorgslag och stärkt medicinsk kompetens i kommuner SOU 2022:41

Områden som regleras i ÄOL

- Samordning
- Individanpassning
- Informationskrav
- Kontinuitet, trygghet och säkerhet
- Fast omsorgskontakt
- Individuell planering
- Anhörigstöd
- Ledarskap
- Personal
- Uppföljning
- Bestämmelser om nationella minoriteter
- Nationell ordning för kvalitetsutveckling i äldreomsorgen

Flyttas från SoL till ÄOL

- Specifika bestämmelser om äldreomsorgen

Källa: PPT-presentation om utredningen om en äldreomsorgslag och stärkt medicinsk kompetens i kommuner SOU 2022:41

Förslag: Nationell ordning för kvalitetsutveckling – NOK

- bestämmelse i ÄOL om en nationell ordning för kvalitetsutveckling i äldreomsorgen
- ska regleras i en förordning, med en aktiv förvaltning och kontinuerlig uppföljning
- ska förtydliga uppdraget med nationella delmål och bestämmelser för genomförande

Källa: PPT-presentation om utredningen om en äldreomsorgslag och stärkt medicinsk kompetens i kommuner SOU 2022:41

Områden för kvalitetsutveckling – bygger på dialog med äldre och anhöriga

Jag har en
meningsfull
vardag

Jag kan vara
delaktig

Mina
anhöriga får
stöd

Jag får
snabbt rätt
stöd när jag
behöver

Det stöd jag
får är
samman-
hängande

Jag blir mött
i mina
existentiella
behov

Jag blir sedd
som en
individ

Källa: PPT-presentation om utredningen om en äldreomsorgslag och stärkt medicinsk kompetens i kommuner SOU 2022:41

Förslag för en stärkt primärvård i kommuner

- tillägg i hälso- och sjukvårdslagen för att stärka kommunernas hälso- och sjukvård på flera nivåer
- regionen och kommunerna ska samverka med varandra vid planering och utveckling av hälso- och sjukvården
- kommunens primärvård ska ges nära patienten
- fast vårdkontakt i kommunen

Källa: PPT-presentation om utredningen om en äldreomsorgslag och stärkt medicinsk kompetens i kommuner SOU 2022:41

Stärkt medicinsk kompetens på huvudmanna- och ledningsnivå

- Förslag om krav på en ledningsansvarig i kommunen
- Förslag på en ledningsansvarig person även i regionen
- Stärkt medicinsk kompetens på vårdgivarnivå i kommunen

Källa: PPT-presentation om utredningen om en äldreomsorgslag och stärkt medicinsk kompetens i kommuner SOU 2022:41

Tillgång till läkare och sjuksköterska

- medicinsk bedömning av en läkare i primärvården dygnet runt
- en fast läkarkontakt för både planerade och oplanerade besök
- vid behov en medicinsk bedömning av sjuksköterska i kommunen dygnet runt
- en fast vårdkontakt i kommunens primärvård

Källa: PPT-presentation om utredningen om en äldreomsorgslag och stärkt medicinsk kompetens i kommuner SOU 2022:41

Äldres behov i fokus – ett prioriterat område för Socialstyrelsen

- Stärkt vård och omsorg för äldre med komplexa behov krävs för att bevara förmågor och ha mer inflytande över den egna vardagen
- Fler medarbetare med rätt kompetens och erfarenhet
- Verksamhetsnära dialog i fokus för Socialstyrelsen

**Mer information finns på:
www.socialstyrelsen.se**